

SLOVÁCI SA OBÁVAJÚ ZNÍŽENIA ŽIVOTNEJ ÚROVNE NAJVIAC V EÚ

Zníženie životnej úrovne v najbližšom roku očakáva 39 % respondentov z celej EÚ a až 50 % opýtaných zo Slovenska, čo je najviac spomedzi členských štátov. Slováci sa rovnako v EÚ najväčšmi obávajú (57 %) zhoršenia životných podmienok (Graf 1). Vyplýva to z najnovšieho prieskumu Eurobarometer.

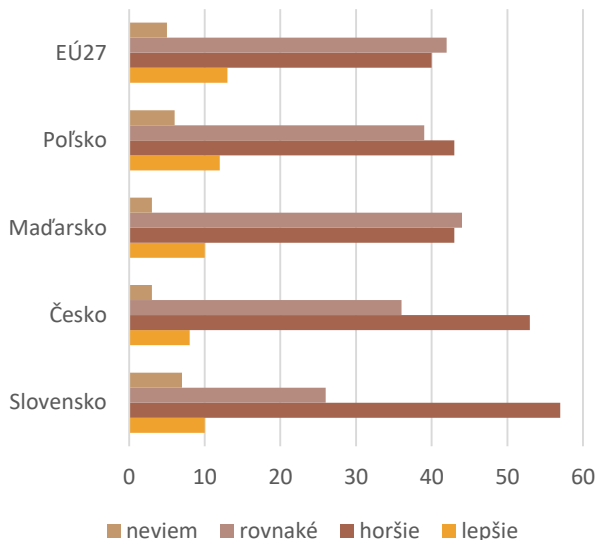
- Rastúce životné náklady sú aktuálne najnaliehavejším problémom pre 93 % opýtaných v celej EÚ a 95 % na Slovensku. Najviac sa dosahu takzvanej krízy životných nákladov obávajú obyvatelia Grécka (100 %), Cypru (99 %), Talianska a Portugalska (98 %).
- Nárast cien (vrátane cien energií a potravín) pociťujú občania zo všetkých sociálno-demografických skupín - bez ohľadu na vek, pohlavie, vzdelanie či spoločenské postavenie. Za najväčšej problém to označili respondenti na Slovensku aj naprieč EÚ.
- Podpora Únie je medzi respondentmi z celej EÚ aj zo Slovenska relatívne stabilná. Občania však očakávajú ďalšie kroky na zmiernenie negatívnych dôsledkov súčasných kríz.

PODNIKATEĽSKÁ DÔVERA V EÚ KLESLA, SPOTREBITELIA SÚ OPTIMISTICKEJŠÍ

Ukazovateľ ekonomického sentimentu Európskej komisie sa v Q4 2022 opäť znížil, čo odrážalo ďalšie zníženie dôvery v priemysle v októbri a novembri. Bolo to dôsledkom poklesu obchodnej aktivity a zásob hotových výrobkov, a tiež prepadom nových objednávok pod úroveň priemeru za Q3 2022.

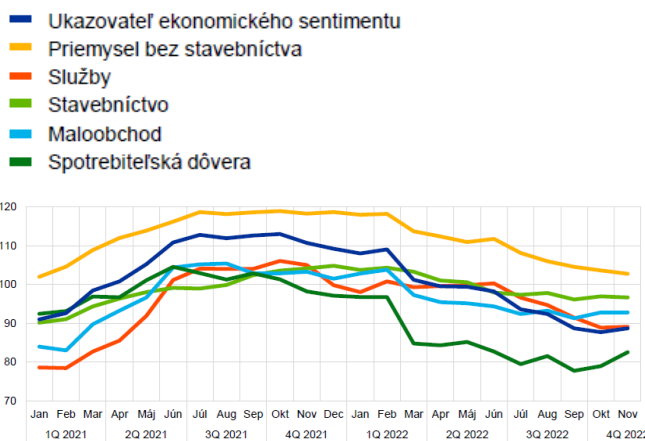
- Spotrebiteľská dôvera sa zastabilizovala po zotavení z rekordne nízkych hodnôt zaznamenaných v septembri, najmä vďaka opatreniam na podporu pracovného trhu a fiškálnym opatreniam prijatým na podporu disponibilného príjmu domácností. Ustálila sa na úrovni hodnôt z Q2 a Q3 2022 (Graf 2).
- Naďalej sa prejavujú ekonomické dôsledky vojny na Ukrajine, ktoré prispievajú k silným inflačným tlakom. Spotrebiteľská a podnikateľská dôvera tak zostala utlmená, reálny disponibilný príjem sa oslabuje a prudko rastúce nákladové tlaky brzdia produkciu – predovšetkým v energeticky náročných odvetviach.
- Domácnosti si požičiavajú menej vzhľadom na prísnejšie úverové štandardy, rastúce úrokové miery, horšie vyhliadky na trhu s nehnuteľnosťami, ale aj nižšiu spotrebiteľskú dôveru (Ekonomický bulletin ECB).
- Slovenskí spotrebiteľia boli počas roka 2022 pesimistickí. Svedčí o tom klesajúci Index spotrebiteľskej dôvery (Graf 3), ktorý odráža predpokladaný vývoj ekonomiky, finančnej situácie a úspor domácností, a nezamestnanosti (Štatistický úrad SR).

Graf 1: Očakávaný vývoj životných podmienok v horizonte 1 roka

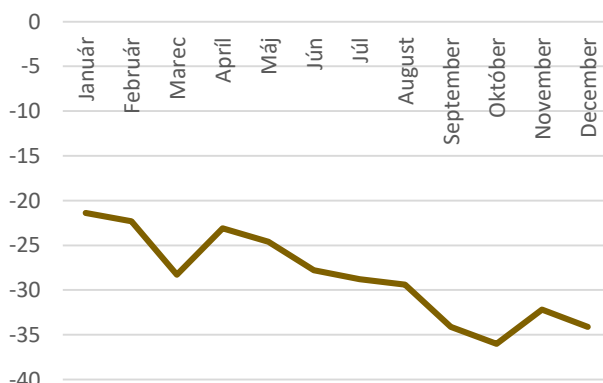
Zdroj: Eurobarometer

Graf 2: Podnikateľská a spotrebiteľská dôvera v EÚ

Zdroj: Európska komisia

Graf 3: Indikátor spotrebiteľskej dôvery (SR 2022)

Zdroj: Štatistický úrad

ÚROKOVÉ SADZBY RASTÚ AJ Z DÔVODU ZHORŠENÝCH INFLAČNÝCH VYHLIADOK

Kým v januári 2022 malo Slovensko 3. najnižší hypotekárny úrok v eurozóne, v novembri 2022 už bolo o 6 priečok vyššie. Hypotekárny úrok na Slovensku koncom roka presiahol o 0,15 % priemer eurozóny (Graf 4). NBS zmiernila prognózu rastu miery inflácie na 2023 z dôvodu nižšieho očakávaného nárastu regulovaných cien energií.

- Európska centrálna banka pokračuje vo zvyšovaní úrokových sadzieb. Tri kľúčové zvýšila o 50 základných bodov z dôvodu inflácie, ktorá krátkodobo zostane veľmi vysoká.
- Očakáva sa, že vzhľadom na zhoršenie projekcie inflácie eurozóny v porovnaní so septembrovou prognózou bude ECB vo zvyšovaní úrokových sadzieb pokračovať. Očakáva sa, že celková inflácia eurozóny zostane v krátkodobom horizonte extrémne vysoká v dôsledku inflačných tlakov súvisiacich s predchádzajúcim zvýšením cien komodít, oslabenia eura, nedostatočnej ponuky a napätými trhmi práce. Avšak, v roku 2023 by mala klesnúť na 6,3 % z úrovne 8,4 % v roku 2022. V kvartálnom vyjadrení očakávame pokles z 10 % v Q4 2022 na 3,6 % v Q4 2023 (Zdroj: ECB).
- Podľa zimnej prognózy NBS má inflácia na Slovensku klesnúť z minuloročných 12,2 % na 10 % v 2023 (Graf 5).

ZAMESTNANOSŤ NAPRIEK KRÍZE RASTIE

Zamestnanosť vo väčšine sledovaných odvetví na Slovensku v novembri 2022 medziročne napriek pokračujúcej kríze vzrástla. Úbytok zamestnancov zaznamenali len priemysel a vybrané trhové služby.

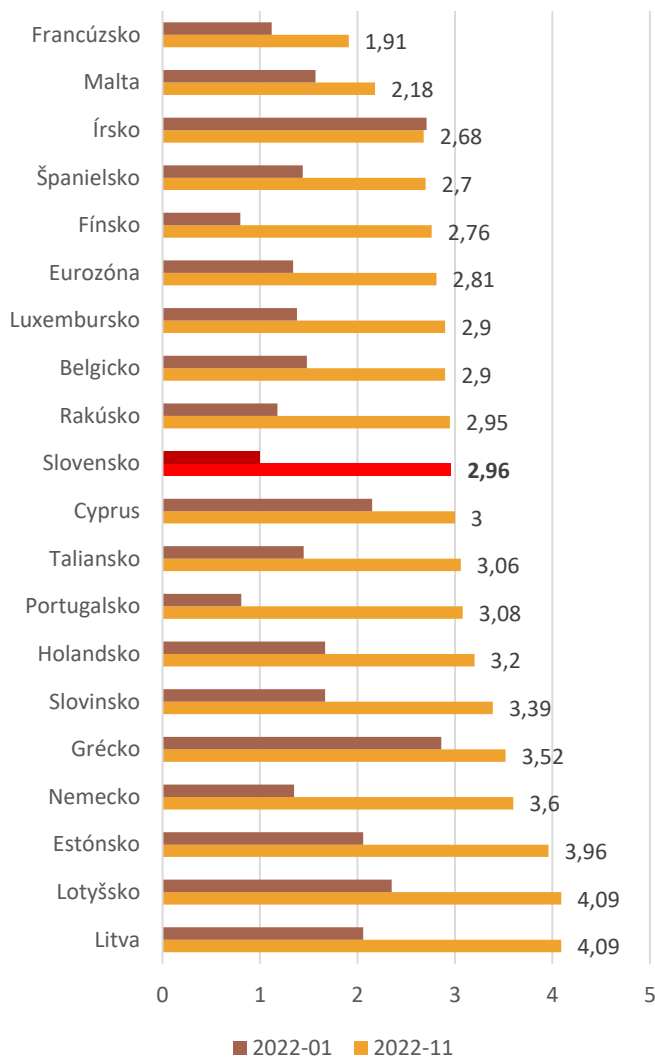
- V reštauráciách a pohostinstvách rástla zamestnanosť najvýraznejšie, takmer o jednu pätinu.
- Naopak, v priemysle počet zamestnaných osôb poklesol o 1,6 %. V tomto odvetví pracuje najviac ľudí, ale zamestnanosť v ňom klesá už od marca 2022.

REÁLNE MZDY STÁLE KLESAJÚ

Tempo rastu nominálnych miezd sa v novembri 2022 medziročne zrýchlilo. Vysoký rast spotrebiteľských cien však spôsobil, že reálne viac zarábali iba zamestnanci v odvetví ubytovania.

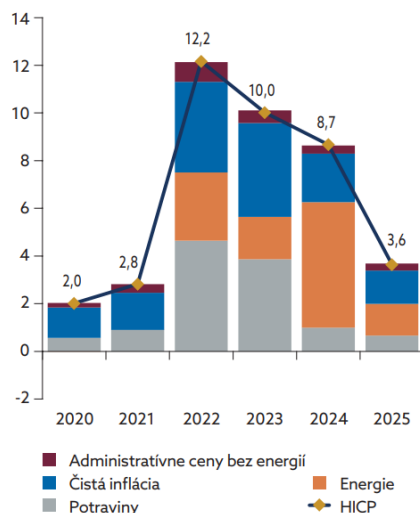
- Priemerná nominálna mesačná mzda v novembri 2022 medziročne zrýchlila tempo rastu vo všetkých desiatich odvetviach ekonomiky.
- Priemerná nominálna mesačná mzda rástla najviac v sektore ubytovania, o 26 %. Bola to jediná oblasť, kde stúpila aj reálna mzda, konkrétne o 9,2 %.

Graf 4: Vývoj hypotekárnych sadzieb v eurozóne (v %)

Zdroj: ECB

Graf 5: Štruktúra HICP inflácie (medziročná zmena v %, príspevky v p.b.)

Zdroj: Štatistický úrad, NBS